

Ärendenummer
TRV 2023/95140
Motpartens ärendenummer
Fö2023/01488

Dokumentdatum
2023-10-25

Konfidentialitetsnivå
1 Ej känslig

Mottagare
Försvarsdepartementet
fo.remissvar@regeringskansliet.se

Kopia till
Diariet
Gd-sekreterare
Webb-och projektstöd
fo.ssk@regeringskansliet.se

Svar på remiss gällande promemorian Aktivering av civilplikt inom den kommunala räddningstjänsten och elförsörjningsområdet

Trafikverkets bild är att aktivering av civilplikt enligt föreliggande förslag är positivt och att detta även bör vidareutvecklas till andra delar av samhället. Förändringen ligger även i linje med lärdomar från kriget i Ukraina som tydliggörs i rapporten Building resilience for the future – Lessons from Ukraine (MSB2240).

Trafikverket vill lämna två synpunkter angående promemorian.

Konsekvenserna för samhällsviktig verksamhet

Om man aktiverar civilplikt för drift och underhållspersonal inom elproduktion, så finns det en risk att entreprenörer inte finns tillgängliga för samhällsviktig verksamhet. Det här kan kräva ett ganska omfattande förebyggande arbete för flera verksamheter, däribland Trafikverket. Utredningen beskriver denna konsekvens och avvägningen kopplat till nyttan för totalförsvaret (se Fö2023/01488 s. 23–24). Trafikverket vill betona vikten av att ta hänsyn till denna konsekvens och dess påverkan för verksamheter som är beroende av personal inom elförsörjningsområdet.

Ett förtydligande hade även behövt göras gällande vilka verksamheter som berörs av civilplikten kopplat till elförsörjning. Svenska kraftnät nämns i behovsbeskrivningen, men det är otydligt om exempelvis Trafikverkets kraftanläggningar för järnvägsdrift skulle beröras.

Begränsningar av roller inom civilplikt 2024–2028

I förslaget till ny lydelse i förordningen om totalförsvarsplikt (1995:238) beskriver man att civilplikten får "...enbart fullgöras inom räddningstjänst som kommunerna ansvarar för, och drift och underhåll inom elproduktion och nätverksamhet". Det här mellan den 19 januari 2024 till den sista december 2028.

Ärendenummer
TRV 2023/95140
Motpartens ärendenummer
Fö2023/01488

Dokumentdatum
2023-10-25

Då civilplikt även gäller under fredstid, inte att jämföra med krigsplacerad personal som endast kan tas i anspråk i samband med höjd beredskap och beslut om allmän tjänsteplikt, finns det risk för att samhällsviktiga verksamheter, inklusive Trafikverket, kan tappa kritisk kompetens inom berörda områden för de fall att civilplikten åberopas.

Trafikverket ser även en risk att skrivningen begränsar civilplikt inom andra områden om dessa inte kan fullgöras under de kommande fyra åren. Trafikverket har i sitt yttrande till MSB avseende redovisning prioritering av åtgärder för att stärka det civila försvaret under perioden 2025-2030 (MSB 2023-08080) lyft att bygg- och reparationsberedskapen behöver utredas, uppdrag delas ut och finansieras. I samband med ett sådant uppdrag skulle det kunna identifieras eventuella behov av civilplikt.

Mot denna bakgrund välkomnar Trafikverket att regeringen i juli 2023 tillsatt en utredning om en långsiktig personalförsörjning av det civila försvaret. Utredning belyser frågan om civilplikt ur ett helhetsperspektiv för att kommande regeringsbeslut om personalförstärkningar inte ska riskera att skapa en konkurrenssituation mellan olika samhällsviktiga verksamheter. Vidare ser vi tydliga kopplingar till förslaget om en modell för försörjningsberedskap som just nu remitteras. Modellen som syftar till att skapa en nationell bild av Sveriges samlade behov av försörjningsviktiga varor och tjänster; vilket kommer, när den väl etablerats, kunna leda oss framåt i frågan om hur personalförstärkningar bör prioriteras mellan olika samhällssektorer under fredstida kriser och höjd beredskap. Det är därför av yttersta vikt att försörjningsberedskapens förslag omhändertas skyndsamt av regeringen.

Beslut i detta ärende har fattats av generaldirektör Roberto Maiorana. Föredragande har varit beredskapsplanerare verksamhetsstyrning samhällsskydd och beredskap Emelie Larsen. Samråd har skett med enhetschef elkraft underhåll Marten Reijm och säkerhetsstrateg HR Niclas Lind. I den slutgiltiga handläggningen har enhetschef verksamhetsstyrning samhällsskydd och beredskap Pär Ola Klang, avdelningschef samhällsskydd och beredskap Minna Nyman, säkerhetschef på strategisk utveckling Marie Fridolin, verksamhetsjurist juridik och planprövning Fredrik Niord samt utredningsledare Planering Veronica Molin deltagit.

Roberto Maiorana
Generaldirektör

Ärendenummer
TRV 2023/95140
Motpartens ärendenummer
Fö2023/01488

Dokumentdatum
2023-10-25

Emelie Larsen
Nationell beredskapsplanerare

emelie.larsen@trafikverket.se
Direkt: 010-123 54 18
Mobil: 072-144 58 04

Trafikverket

Adress: Röda vägen 1
Besöksadress: Röda vägen 1, 781 89 Borlänge
Telefon: 0771-921 921
trafikverket.se

Dokumentegenskaper, Ärendenummer TRV 2023/95140, Motpartens ärendenummer Fö2023/01488, Dokumentdatum 2023-10-25, Dokumenttyp BREV. Konfidentialitetsnivå.1 Ej känslig